

Servetifünun Edebiyatı / Anlatmaya Bağlı Edebi Metinler

1. Yazar, gazetecilik hayatında ilk üç dört yıl çeviri ile uğraştı, sonra ilki "İffet" olmak üzere peş peşe kendi romanlarını yayımlamaya başladı. Özellikle sosyal sorunları, batıl inançları, aile geçimsizliklerini, yüzeyde kalan Batılılaşmaları, ruh hastalarını konu edinen romanlarında daima gözlemden hareket eden bir realist-natüralist yöntemle eski İstanbul'un gündelik hayatından çok canlı sahneler yansıttı; çoğunlukla halk çevrelerinden seçtiği kişilerini büyük bir ustalıkla konuştu.

Bu metinde tanıtılmaya çalışılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Rahmi Gürpınar
B) Mehmet Rauf
C) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
D) Hüseyin Cahit Yalçın
E) Halit Ziya Uşaklıgil

2. Zengin bir yazı hayatına daha çok fennî konulardaki küçük tercüme ve derlemelerle başlayan ve bu yazılarında farklı imzalar kullanan yazar, ilk roman denemesini İzmir'de iken yaptı. Hizmet gazetesinde tefrika edilen "Sefile" adındaki bu roman sansürden geçmeyince kitap halinde basılamadı. Böylece genç yazar, daha ilk denemesinde devrin siyasi ve dinî baskılarının ortak darbesini yemiş oldu. Fakat cesaretini kaybetmeyerek çalışmalarına devam etti ve bir yıl sonra "Nemide"yi yazdı.

Bu metinde tanıtılmaya çalışılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Rauf
B) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
C) Halit Ziya Uşaklıgil
D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
E) Hüseyin Cahit Yalçın

3. **Mehmet Rauf'un "Eylül" adlı romanının edebiyat tarihimizdeki önemi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) İlk edebî roman olması
B) İlk psikolojik roman olması
C) İlk tarihî roman olması
D) İlk polisiye roman olması
E) İlk yerli roman olması

4. Vapur, Boğaziçi'ne koşuşan halk ile taşarak köprüden çözümlenip Boğaz'ın mavi göğsüne gömüldükçe içi açılıyor, gitgide kendinde bir ferahlık duyuyordu. Etrafına bakarak hepsi de memnun, güler yüzlü görünen yolcuların bahar ile kendilerinden geçerek sürdürdükleri hayat, ona duyduğu sevinçle, çok şevkli bir hayat gibi geliyor, geniş nefes alarak dalgalanan kır yeşilliklerinin, renk renk çiçeklerin taze kokularıyla içinde bir canlılık; bir faaliyet duyuyordu. Bütün üzüntüsü ve sıkıntısı Beyoğlu'nun karanlık sokaklarında kalmıştı. Her yüzde bir neşe vardı.

Bu metnin parçasının yapı unsurları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hâkim anlatıcının bakış açısı vardır.
B) Anlatılan kişinin ruh dünyası çözümlenmiştir.
C) Kahramanın iş bulması üzerine yaşadığı rahatlık anlatılmaktadır.
D) Mekân unsuru Boğaziçi vapurudur.
E) Olay zamanı bahar mevsimidir.

5. "Türk İli Zeybeklerine" ithaf edilen "Çağlayanlar"ın on altı hikâyesinde Türk hayatının özellikleri, Türk ruhunun kabiliyeti ve enginliği, Türk tarih ve medeniyetinin değeri üzerinde durulmuştur. Servet-i Fünûn zamanına ait "Hâristân ve Gülistân"daki hikâyelerle "Çağlayanlar"daki hikâyeler arasında, yalnız sanatın sosyal görevi ve temalar bakımından değil, dil ve üslup bakımından da çok büyük farklılıklar vardır.

Bu metinde eserleri üzerinde durulan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın
B) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
C) Halit Ziya Uşaklıgil
D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
E) Mehmet Rauf

6. **Aşağıdaki eserlerden hangisi Servetifünun Dönemi anlatmaya bağlı edebî metin geleneği içerisinde yer almaz?**

- A) Ferdi ve Şürekası
B) Genç Kız Kalbi
C) Kırık Hayatlar
D) İntibah
E) Mai ve Siyah

Servetifünun Edebiyatı / Anlatmaya Bağlı Edebi Metinler

7. Ben gittikçe kızarak hatıratımın arasından sarahaten çıkamayan bu sîmâ ile bu sesi arayarak zamanın sür'at-i güzeranına dair serd olunan bu nazariyât-ı hikmetin bitmesine muntazırdım. Birden o tebdîl-i lisân etti. Biraz itâb-âmiz bir sesle, hâlâ tanılamadığına delâlet eden vaz-ı içtinabıma bir hisse-i serzeniş efrâz eyleyerek bir edâ-yı muâheze ile: Sen beni tanımadın mı bakayım?

Bu parçanın bağlı olduğu gelenek için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici anlatım kullanılmıştır.
B) Bireye ait hayat tabloları ele alınmıştır.
C) Ağır bir dil kullanılmıştır.
D) Öğretici olma, ders verme esastır.
E) Gerçekçi bir bakış açısı söz konusudur.
8. Derse başlanır, bir tilki masalı okunacak, ele geçen eski bir cerideden imlâ yazdırılacak... Ah! Ahmet Cemil, bunlara bedel o küçük sıcak odada minderin üzerine boylu boyunca uzanarak Musset'in "Geceler"ini, Hugo'nun "Temâşâlarım", Lamartine'in "Tefekkürât"ını okumak için nasıl bir iştiyâk-ı cân-sûz duyardı. Bir vakit gelirdi ki her ikisi de yorulur, çocuk küçük eliyle ağzını saklayarak yalandan esnemeye başlar. Ahmet Cemil'in yorgun gözleri süzülürdü. Bir aralık uşak görünür: "Hanımefendi haber göndermiş, Küçük Bey artık yorulmuştur diyor." sözüyle derse hatime verilir.

Bu parçadan hareketle Servetifünun Dönemi anlatmaya bağlı metinleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişiler, toplumun seçkin tabakasından oluşmaktadır.
B) Batılılaşma anlayışının izleri görülmektedir.
C) Fransız edebiyatının etkisi kendini göstermektedir.
D) Sosyal meseleler üzerinde durulmaktadır.
E) Döneme uygun bir dil anlayışı kullanılmaktadır.
9. **Servetifünun Dönemi romanlarıyla Tanzimat Dönemi romanlarının karşılaştırıldığı aşağıdaki bilgilerin hangisinde bir yanlışlık vardır?**

- A) Tanzimat romanı daha çok sosyal olaylara yönelmişken Servetifünun romanı bireysel temaları işlemiştir.
B) Her iki dönemde de olayların geçtiği mekân istisnalar olmakla beraber İstanbul'dur.
C) Tanzimat Dönemi romancıları eserlerinde kişiliğini gizlemişken Servetifünun Dönemi romancıları kişiliklerini gizlememişlerdir.
D) Tanzimat romanında sade dile eğilim varken Servetifünun romanında sade dil anlayışından uzaklaşmıştır.
E) Tanzimat romanında ilk olmanın taşıdığı eksiklikler söz konusuysen Servetifünun romanı teknik açıdan daha olgun bir özellik taşır.

10. Bir saatten beri denizde uğraşmışlar, bağırmışlardı. Uzaktan onları seyrediyordum. Nihayet bu şiddetli yorgunluğun, ezici çalışmanın mükâfatı olan palamutları sahile getirdiler, büyük işportalar içine boşalttılar. Denizden gaz tenekeleriyle sular aldılar; temizliyorlar, yıkıyorlar, ayırıyorlardı.

Birinin yanında durarak bakıyordum. Bu, ihtiyar bir balıkçı idi. Gece gündüz deniz üzerinde, balık arkasında geçen çalışma ve meşakkat seneleri yüzünü buruşturmuş, yakmış idi. Şimdi yere çömelerek balıkları sıralamakla uğraşıyordu. Bunların arasında bir tanesi ezilmiş, parçalanmış olarak ortaya çıktı, bunu bir tarafa ayırdı. Bir köpeğe verecek diyordum fakat köpeğin bile yemesi şüpheli idi.

İşi bitmek üzere iken yanından geçen küçük çocuğunu çağırdı, o ezik palamudu verdi:

– Al bunu, dedi, eve götür.

Bu kadar zahmet, meşakkat içinde nihayete eren şu hayatın, o hayata bağlı olan sefil bir ailenin bir sağlam palamuttan bile demek nasibi yoktu. Soğuklarda, karanlıklarda birtakım tehlikelere göğüs vererek ölmeyecek kadar yaşamak, sürünmek için yine hayatlarını feda eden bu mahrumiyetin köpeklerin yemesi bile şüpheli olan ezik, çürük palamutlarla yetindiğini düşünüp de vicdan azabı hissetmeden lokmasını yutmaya vicdanen hak kazanmış olanlar acaba kaç kişidir?

Hüseyin Cahit Yalçın'a ait bu anlatmaya bağlı metin parçası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Geçimini denizden kazanmanın karın doyurmayan bir uğraş olması üzerinde durulmuştur.
B) Çalışma yaşamında ihtiyar olmanın zorlukları vurgulanmak istenmiştir.
C) Hayata dair trajik bir gerçeklik kesiti eleştirel bir bakışla hikâye edilmiştir.
D) Emeksiz yemek olmaz, mesajı verilmek istenmiştir.
E) Ölüm ile yaşam arasındaki ince çizgiden söz edilmiştir.

11. **Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Safvet Nezihi - Zavallı Necdet
B) Ahmet Hikmet Müftüoğlu - Gönül Hanım
C) Hüseyin Cahit Yalçın - Nadide
D) Mehmet Rauf - Genç Kız Kalbi
E) Halit Ziya Uşaklıgil - Kan Damlası

